

Eğitim Yönetiminde
DİJİTAL
TERMİNOLOJİ

Doç. Dr. Seda GÜNDÜZALP
Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde YARAŞ

ISBN: 978-625-7501-48-4

Asos Yayınları 2022

Eğitim Yönetiminde Dijital Terminoloji

Doç. Dr. Seda GÜNDÜZALP

Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde YARAŞ

Kapak

Asos Yayınları

Redaksiyon

Asos Yayınları

Mizanpaj

Can AYVAŞIK

Birinci Baskı: 2022

Son Çağ Yayıncılık Matbaacılık

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No: 48/48

İskitler 06070 ANKARA

Tel: 0312 3413667

Matbaa Sertifika No: 47865

Birinci Baskı: 2022

ASOS YAYINLARI

Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu

Cad. No: 67/2-4/ ELAZIĞ

e-posta: asosyayinlari@gmail.com

web: www.asosyayinlari.com

Tel: 0532 643 75 23

Yayınevi Sertifika No: 47901

Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

Bütün bölümler intihal.net benzerlik tespit programından geçirilmiştir.

Bu yayın BOOKCITES tarafından indekslenmiştir.

Yazarlar, yazmış oldukları bölümlerin özgünlüğünden sorumludur.

ÖN SÖZ

Eğitim sistemini oluşturan her bir unsurun istenilen etkililikte olabilmesi ve sistemin başarısı eğitimin yönetilebilmesi ile mümkün olmaktadır. Toplumların değişmesini gerekli kılan faktörler arasında yer alan teknoloji, eğitim yönetimi alanında da hızlı bir değişimi gerekli kılmıştır. Teknolojinin gelişimiyle artan dijitalleşme, eğitimin her unsurunu ayrı ayrı etkilemiş ve bu süreçlerin dijital ortamlarda yönetimi daha da önemli bir duruma gelmiştir. Bu açıdan bakıldığında dijitalleşme, eğitim yönetimi alanı için değişimi ve dönüşümü gerçekleştirmeye devam etmektedir. Örgütsel ve yönetimsel süreçlerin dijitalleşen sistemde geleneksel yaklaşımlarla devam etmesi pek mümkün değildir. Bu nedenle okul yönetiminin dijital dönüşüm sürecine girmesi gerekmektedir. Bu dönüşümün sistemsel değişikliklerle beraber gerçekleştirilebilmesi için okul yöneticilerinin, değişim yönetimi liderlik rollerini yerine getirirken dijital lider olabilmeleri için de üstlenmeleri gereken yeni rolleri ve görevleri ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla yöneticilerin dijital okuryazarlık düzeyleri günümüz liderlerinin önemli yeterlikleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda kitap çalışmasının ana hedefi eğitim yönetimi alanında oluşan dijital dönüşüm sürecinin etkili yönetilebilmesi için ihtiyaç duyulan kavramları derleyerek bir başucu kaynak durumuna getirmektedir.

Hazırladığımız kitabın, akademik araştırma yapanlara, eğitim yönetimi alanında çalışan yöneticilere, dijital okur yazarlık düzeylerini yükseltmek isteyen yönetici adaylarına, öğretmenlere, ğretmen adaylarına ve bu alana ilgi duyan, herkese kılavuzluk edeceği düşünülmektedir.

A

Abonelik (Subscription)

- Bir web sitesine belirli bir süre üyelik, dijital yayınlara erişim için yapılan ödeme, üyelik aidatı.

A/B Testi (A/B Testing)

- Bölünmüş test olarak da bilinen bu test, bir web sayfasının veya herhangi bir uygulamanın farklı sürümlerinin karşılaştırmasını yapmak üzere hazırlanmış bir istatistiksel yöntemdir. Bu testin amacı farklı varyasyonların hangisinin daha iyi performans gösterdiğini belirlemektir.

Açık Ders Materyalleri (Open Course Ware)

- Dijital ortamlarda yükseköğretim kurumlarınca verilen derslere ait, ücretsiz ve açık erişimle paylaşımına sunulan içerik ve ders materyalleri.

Açık Erişim (Open Access)

- Akademik veri, dergi, kitap, tez ve tebliğlere ücretsiz ve kısıtlama olmaksızın çevrimiçi erişimin açık olduğu bir yayıncılık modeli.

Açık Kaynak Kodlu Yazılım (Open-Source Software)

- Bir bilgisayar yazılımının sahibinin kullandığı kodları herkese açık paylaştığı, bu kaynak kodlara herkesin erişebildiği ve herhangi bir amaçla orijinal haklarıyla kullanılıp, değiştirilip, dağıtılabildiği yazılım türü.

Açık Öğrenme(Open Learning)

- Bireylerin ihtiyaç duydukları bilgiye ulaşabildikleri, kendi hızlarında esnek öğrenmelerine olanak tanıyan ve açık öğretim kaynaklarına dayalı öğrenme yöntemi.

Açık Öğretim (Open Teaching)

- Bireylerin herhangi bir eğitim kurumuna gitmeden derslere dijital ortamlarda ve uzaktan erişebildiği bir öğrenme yöntemi.

Açık Üniversite (Open University)

- İlgilenen herkese açık erişim sağlayan ve uzaktan eğitim yoluyla eğitim-öğretim süreçlerini yürüten üniversite.

Açılış Sayfası (Landing Page)

- Müşteri yakalamak, veri toplamak ve satın almayı teşvik etmek amacıyla e-posta ile gelen veya herhangi bir web sayfasında çıkan reklam bağlantısına tıklanıldığında karşılaşılan, dijital pazarlamacılar tarafından tasarlanmış sayfa.

Adil Kullanım (Fair Use)

- ABD telif hakları yasasına ile korunan eserlerin eleştirme, yorum yapma, haber, bilim, araştırma gibi amaçlarla lisansız kullanımına ve çoğaltılmasına izin veren ve ifade özgürlüğüne dayalı bir doktrin.

Ağ (Network)

- Veri ve kaynak paylaşımına izin vermek için en az iki bilgisayar veya diğer cihazları kablolu veya kablosuz olarak birbirine bağlanmasını sağlayan sistem.

Ağ Güvenliği (Network Security)

- Veri ihlali, siber tehdit, izinsiz giriş, yetkisiz erişim, kötüye kullanım gibi tehditlerden korumayı, ağların ve verilerin gizliliğini sağlayan süreçleri kapsayan terim.

Akıllı İş Yeri (Smart Workplaces)

- Teknoloji tabanlı sistem ve araçların çalışanlar ile iş yerinin ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda tasarlandığı iş yeri.

Akıllı Makine (Smart Machine)

- Bir şeyleri nasıl yapabileceği öğretilen bilgi işlem teknolojileri gömülü cihaz.

Akış Ortamı (Screaming Media)

- İnternet üzerinden sıkıştırılmış biçimde, akış halinde gönderilen, hızlı bir şekilde iletilen ve oynatılan video veya ses içeriğidir.

Aktif Öğrenme (Active Learning)

- Öğrenenin öğrenme sürecine dahil olduğu, öğrenenler ve öğretici arasında görüş alışverişine imkan veren, öğrencileri kendi öğrenmeleri için sorumluluk almaya teşvik eden öğrenme türü.

Akıllı Telefon (Smart Phone)

- Akıllı telefonlar kullanıcıların yakındaki vericilere kablolu bağlantılar ve iletişim kurmasını sağlayan, bilgiyi işleme özelliğine sahip telefonlardır.

Alan Adı (Domain Name)

- Bir web sitesine erişebilmek için kullanılan .com, .net gibi uzantısı olan metin dizisi, web adresi.

Algoritma (Algorithm)

- Bir bilgisayara ne yapacağını söylemek veya bir sorunu çözmek için geliştirilen bir dizi talimat, bilgisayarda bir işin nasıl yürütüleceğini adım adım tanımlayan kural listesi.

Alice (Alice)

- 3B modeller kullanarak bilgisayar animasyonları oluşturmak için geliştirilen programlama dili.

Analist (Analyst)

- Herhangi bir sektörde bir işi tüm ayrıntılarıyla inceleyen, verileri araştırma, analiz etme, yorumlama ve sunma becerilerini taşıyan kişi.

Analitik (Analytical)

- Bir bütünün küçük parçalarının ayrıntılı incelenmesi, çözümlenip yorumlanması.

Analiz Tasarım Geliştirme Uygulaması (ADDIE)

- Öğretim süreçlerinde karşılaşılan sorunlara alternatif çözümler üretmeyi ve bu çözümler arasından en uygun olanı seçmeyi içeren bir öğretim tasarım modeli. Bu model öğretim ihtiyaçlarını analiz etme ve öğretimi tasarlama, geliştirme, uygulama, değerlendirme ve iyileştirme işlevlerini kapsar. Bir eğitim modülünde kazanılan bilginin bir diğerinin oluşturulmasını geliştirdiği bir öğrenme döngüsünü temel alır.

Animasyon (Animation)

- Çizilmiş nesnelerin hareketli görünmesini sağlamak için hızlı bir şekilde art arda fotoğraflama yöntemi. Bir tür hareket yanılması.

Arama Motoru (Search Engine)

- İnternet kullanıcılarının anahtar kelimeler veya kelime öbekleri kullanarak aradıkları bilgileri bulmalarına yardımcı olan, içeriğe en yakın ve en iyi eşleşen sonuçları listeleyen bilgisayar programı.

Arayüz (Interface)

- Bir elektronik cihaz ile kullanıcısı arasında etkileşim kurmasını sağlayan yapı.

*Artırılmış gerçeklik
(Augmented Reality)*

- Dijital bir içeriğin görsel ve sesli öğelerini teknolojinin yardımıyla gerçek yaşam ortamına aktarma, gerçek ve sanal nesnelerin birleşimi.

*Asenkron Öğrenme
(Synchronous Learning)*

- Genellikle öğrenme yönetim sisteminin kullanımı yoluyla gerçek zamanlı olmayan(eř zamansız) bir şekilde öğrenci ve eğitmenlerin etkileşime girerek gerçekleştirdikleri öğrenme türü.

B

Backlink

- Bir web sitesi ile diğer web sitesi arasındaki köprü. Bir web sitesinde yer alan ve başka bir web sitesine yönlendiren bağlantı.

Bağlantı (Link)

- Bir web sitesini açabilmek veya internet ağındaki bir kaynağa ulaşabilmek için bir metinde veya web sayfasında yer alan ve tıklanılabilen karakter dizisi.

Bant Genişliği (Bandwidth)

- Bir veri hattı içinde birim zamanda maksimum taşınabilecek veri miktarı, bit sayısı.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (Information and Communication Technologies)

- Bireylerin, kurumların bilgi ve kişisel/kurumsal verileri depolaması, bunlara erişmesi, iletmesi ve işletmesi için uygun yollar sağlayan (Harrington vd., 2020), ulaşım alanında kullanılan internet, kablosuz ağlar, cep telefonları, bilgisayarlar, yazılım, ara katman yazılımı, video konferans, sosyal ağ ile diğer telekomünikasyon ve bilgi teknolojileri.

Bilgisayar Bazlı Eğitim (Computer-Based Training)

- Öğretme, öğrenme ve değerlendirme süreçlerinde teknolojinin uygulanması ve eğitim amacıyla her türlü bilgisayar teknolojisinin kullanılması.

Bilgisayar Korsanı (Hacker)

- İnternet ortamında bireylerin ve kurumların veri güvenliğini tehdit eden, veri sızdırma, hırsızlık, dolandırıcılık gibi kötü amaçla siber saldırıları gerçekleştiren kişi.

Bilgisayar Tabanlı Değerlendirme (Computer Based Assesment)

- Bilgisayar destekli öğrenme ortamlarında öğrenme çıktılarını ölçme amaçlı yapılan değerlendirme türü.

Bilişim (Informatics)

- Bilginin insanların kullanımına yönelik teknolojik araçlara işlenmesi, bilgi teknolojilerinin araştırılması ve geliştirilmesi, bilgisayar bilimi.

Biyomimetik (Biomimetic)

- Doğadan ve doğadaki canlılardan ilham alarak oluşturulmuş bir teknoloji (Sümer, 2019).

Bluetooth (Bluetooth)

- Bilgisayar, cep telefonu, tablet gibi elektronik cihazların birbirleriyle kısa mesafeli iletişimini sağlayan kablosuz bağlantı.

Blog (Blog)

- Bir kişinin veya bir grubun belirli bir konu hakkında görüşlerini, düşüncelerini yazıp paylaştığı, içeriklerin ters kronolojik şekilde sunulduğu web sayfası. Web günlüğü. Weblog kelimesinin kısaltılmış versiyonu.

Blok Zincir (Blokchain)

- İşlemlerin güvenilirliğinin kullanıcılar tarafından doğrulandığı dağıtılmış, değiştirilemez, şeffaf ve güvenli bir veri yapısı (Reyna vd.), bilgilerin bir topluluk tarafından kaydedilmesi ve paylaşılması için dağıtılmış sistemlerden meydana gelen kayıt defteri, kripto para ticaretinin yürütüldüğü platform.

Bot (Bot)

- Önceden tanımlanmış görevleri otomatik bir biçimde gerçekleştiren bir yazılım programı, web robotu.

Breadcrumb (Breadcrumb)

- Bir web sitesinde dolaşırken genellikle sayfanın üst kısmında yer alan, kullanıcılara yön veren ve nerede olduğunu gösteren gezinme yardımcısı.

Bulut (Cloud)

- İnternete bağlı bir grup bilgisayardaki verileri bulut benzeri bir ortama yerleştirme anlamına gelen bilgisayar terimi.

Bulut Bilişim (Cloud Computing)

- Ağ üzerinde saklanan ve ağa bağlıyken ulaşılabilen; veri ve bilgisayar kaynaklarına erişim sağlayan yazılım hizmeti.

Büyük Veri (Big Data)

- Bir kuruluş tarafından üretilen ve depolanan, hızla artan büyük hacimdeki, çeşitliliği fazla, hızı yüksek ve yönetilmesi zor veri.